

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS
ALÁÍRÁSSAL LÁTTATTA
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
HITELESÍTETT

Ügyszám: AVDH SIGN
N/02004-2/2022

Készült: 2022 OKT 23

Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet:	db. 3

Dr. Fazekas Tamás ügyvéd

Magyarország Alkotmánybírósága

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[1] Alulírott [redacted] továbbiakban: **Indítványozó**); mellékelten csatolt meghatalmazás útján igazolt jogi képviselője, Dr. Fazekas Tamás, ügyvéd ([redacted]) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 27. § (1) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panasszal

fordul a tisztelt Alkotmánybírósághoz.

Jelen alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság IV/2004-1/2022. számú hiánypótlási felhívására (kézbesítve: 2022. szeptember 19.) tekintettel, annak teljesítése érdekében az ott megszabott határidőben ismételtén és az eredeti panasszal (kelt 2022. augusztus 24.) egységes szerkezetben nyújtom be, a megjelölt lehetőséggel élve, pdf formátumban a hianypotlas@mkab.hu emailre, a hiánypótlás szövegét aláhúzott betűvel tüntetve fel, mellőzve a már csatolt iratok újbóli csatolását.

[2] Indítványozó kéri annak megállapítását, hogy a Fővárosi Törvényszék 102.K.706.241/2021/10. ítéletével (a továbbiakban: **Ítélet**) **elbírált egyedi ügyben** – mellyel szemben a benyújtott felülvizsgálati kérelem befogadását a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság megtagadta Kfv.III.37.438/2022/2. számú végzésével (továbbiakban: **Végzés**) – **sérült az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magánélethez fűződő joga, ezzel összefüggésben az Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma**, továbbá az Alaptörvény XXIV. Cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz és a XXVIII. Cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga is, s kéri, hogy az Ítéletet a Tisztelt Alkotmánybíróság semmisítse meg, elsődlegesen az elutasított kereseti kérelmek tekintetében, másodlagosan a teljes Ítéletet.

Indítványozó az esetleges EJEB kérelem benyújtásának lehetőségére tekintettel rögzíti azt is, hogy az Ítélet és a Végzés eredményeképpen sérült az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezménye szerint 8. Cikkben foglalt magánélethez fűződő joga.

I. A TÉNYÁLLÁS ÉS A MEGELŐZŐ JOGI ELJÁRÁS ÖSSZEFOGLALÁSA

[3] Az alapügy tárgya tartalmilag egy olyan igazoltatás és ruházatátvizsgálás ellen bejelentett panasz, mely intézkedésekre Indítványozó semmilyen okot nem adott.

Indítványozó és ismerőse 2021. február 5-én, körülbelül délelőtt 11 órakor a [redacted] beszélgetve sétált, átlagos ruházatban. Velük szemben rendőri intézkedésre került sor, igazoltatták, ruházatát és iratait is részletesen átvizsgálták, ugyanakkor vele nem közölték megfelelően az igazoltatásának okát annak megkezdésekor, sem pedig annak befejezésekor.

Indítványozó ruházatának átvizsgálása után a vele szemben intézkedő rendőr számára utasításokat arra, hogy a kezét zsebre nem teheti, s noha ezt a ruházatátvizsgálás körében kellett értékelni, alátámasztja, hogy az intézkedés nem a megfelelő hangnemben és módon zajlott. Az intézkedés végén Indítványozó nem kapott semmilyen tájékoztatást a panasz Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) szerinti lehetőségéről és a vonatkozó határidőkről. Indítványozó és társa magát igazolta, náluk semmi olyan tárgy nem volt, melynek birtoklása törvénybe ütközött volna. Ezt követően Indítványozót és barátját útjára bocsátották.

[4] Összefoglalva BRFK II. Kerületi Rendőrkapitánya által hozott, 01020-105/1-3/2021. RP számú **elsőfokú határozatot**, a rendőrség ekkor még arra hivatkozott, hogy konkrét TÜK számmal megjelölt minősített adatok alapján kábítószerrel összefüggésben folytattak eljárásokat a fenti környéken megnövekedett bűncselekmények miatt, de ott egyébként is nagy forgalmú bevásárlóközpont és közpark is található.

Noha Indítványozó és társa konkrétan semmi gyanúsat nem tett, de szakmai álláspontja szerint „*az a gyanús, ami nem gyanús*” (elsőfokú határozat 3. oldal), a ruházat, mozgás és viselkedés „*relevánsnak tűnt*”, s az intézkedés során aztán zavart mutatott magatartásuk, ami bár adódhatott az intézkedés miatti stresszből, de van olyan – kisebb számú – eset is, amikor ez azért mégiscsak valamilyen jogsértő magatartásra utal. A kezeket zsebből egy szintén minősített belső iratnak tekinthető ORFK utasítás alapján ki lehet vetetni állampolgárokkal, a hangnem megfelelő volt, az Indítványozó szubjektív megfigyelései irrelevánsak, végül a jogorvoslati tájékoztatóról az elsőfokú határozat semmilyen érdemi rendelkezést nem tartalmazott, mindössze annyit állapított meg, hogy azt az intézkedő rendőrök azt „*nem szokták elmulasztani*” (elsőfokú határozat 4. oldal).

[5] Budapest Rendőrfőkapitány által hozott, 0100-105/670-12/2021.RP. számú **másodfokú határozat** mindezt érdemben helybenhagyva mellőzi a TÜK iratokra való hivatkozást. A másodfokú hatóság már formális bizonyítási eljárást is lefolytatott és a keletkezett iratokat megfelelően bocsátotta rendelkezésre.

A rendőrség nem szolgáltatott semmilyen adatot arra, hogy kerületi szinten, illetve konkrétan az adott környéken elszaporodott volna a kábítószerrel összefüggésben elkövetett bűncselekmények száma. A másodfokú határozat pusztán arra utal, hogy az intézkedő rendőröknek aznap reggel eligazítást tartottak, mely alapján a fenti környéken „*a kábítószer birtoklással érintett személyek - az intézkedések tapasztalati alapján - külsejükben, illetve ruházatukban rendezetlen összbenyomást keltettek*”.

A másodfokú határozat álláspontja az volt, hogy Indítványozó és barátjára azért figyeltek fel, mert „*ápolatlannak tűntek*” (másodfokú határozat 4. oldal), noha semmilyen módon nem értékelte Indítványozó által rendelkezésre bocsátott fényképet ruházatukról és nem értékelte barátja írásbeli nyilatkozatát sem és annak sem tulajdonított jelentőséget, hogy a kihallgatott intézkedő rendőrök Indítványozó és barátja által viselt ruházat semmilyen részletére nem is emlékeztek. A másodfokú határozat szerint igazoltatás jogalapja bűnmegelőzési és bűnüldözési célú volt (Rtv. 29.§ (1) bekezdés a) pont), a kábítószerrel összefüggő igazoltatási cél elhangzott.

A szolgálati fellépés módja és a hangnem tekintetében a rendőrség azt állapítja meg, hogy az kulturált volt, azon utasítást pedig, hogy Indítványozó kezét – ruházatátvizsgálást követően – nem tarthatta zsebében, intézkedéstaktika indokolta. A jogorvoslati jogról való tájékoztatás elmaradását utólag már nem lehetett rekonstruálni a másodfokú határozat szerint, mindenesetre Indítványozó jogszerűen tudott ügyvéd útján panaszt tenni. A bizonyítási eljárásban tényszerűen a kioktatásra kizárólag egy rendőr nyilatkozott, aki emlékei alapján a „gyakorlat szerint” általuk elmondott, általános figyelmeztetést törvénytisztató tartalommal foglalta össze.

[6] A fenti adatokkal, az alább részletesen bemutatott tartalommal az Ítélet Indítványozó keresetének a ruházatvizsgálat tekintetben helyt adott a panasznak, fennmaradó részében (igazoltatás jogalapja, hangnem, jogorvoslati tájékoztatás) elutasította, a Végzés pedig a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.

[7] A melléklet statisztikai adat szerint 2021-ben országosan 813.787 igazoltatást hajtottak végre, ezek közül Budapesten 60.644 igazoltatásra került sor. Köztudomású tény, hogy az igazoltatás a leggyakrabban alkalmazott rendőri intézkedés, melyre a rendőrség – számos ügyben elfoglalt álláspontja alapján – ún. alapintézkedésként tekint.

II. AZ INDÍTVÁNYTÉTELI JOGOSULTSÁG ALÁTÁMASZTÁSA

[8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

[Érintettség]

[9] Indítványozó az Abtv. 1. § a) és a 27.§ (2) bekezdés a) pontjai értelmében a közigazgatási eljárásban lépett fel a vele szemben alkalmazott jogszerűtlen rendőri intézkedés miatt, majd a jogerős határozatot közigazgatási perben támadta meg, így az **Ítélettel elbírált egyedi ügyben érintett természetes személy**, az eljárásokban pozíciója az Rtv. szerint panaszos, az Általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szerint ügyfél, végül a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) alapján felperes volt.

[Jogorvoslatok kimerítése]

[10] Az Ítélet a közléssel jogerőre emelkedett, azzal szemben további rendes jogorvoslatnak helye nem volt, Indítványozó a Kp. 115.§-a alapján **felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, azonban a Kúria ennek befogadását Végzésével megtagadta**. Amennyiben a befogadásra sor kerül, a Kúria az Ítéletet megváltoztathatja, így a felülvizsgálati eljárás vitán felül hatékony – rendkívüli – jogorvoslatnak minősülhetett volna, melyet Indítványozó, noha sikertelenül, de kimerített.

[Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme]

[11] A jelen indítvány útján **Indítványozó elsősorban az Alaptörvény XXIV. és VI. cikkben biztosított tisztességes eljáráshoz és magánélethez fűződő jogai sérelmére és utóbbival összefüggésben a hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelmére (Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdés) hivatkozással kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg Ítélet alaptörvény-ellenességét és semmisítse azt meg az indítvány szerint, mert vele szemben minden ténybeli alap nélkül fogatosítottak rendőri intézkedéseket.**

Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés első mondata szerint „(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”. Az Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdés szerint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”. Végül a XXIV. Cikk (1) bekezdés első mondata szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”

[12] Másrészt Indítványozó hangsúlyozza, hogy sérült az Alaptörvény XXVII. Cikk (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való joga is azáltal, hogy nem tájékoztatták panasztételi jogáról és annak határidejéről. Az Alaptörvény e rendelkezésének szövege: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[A jogérvényesítési határidő megtartottsága]

[13] Az Ítéletet 2022. március 29. napján kézbesítették, a Végzés kézbesítésének időpontja 2022. július 04. napja. Az Indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló jogérvényesítési határidőt a mai nappal betartotta, figyelemmel arra, hogy az alkotmányjogi panasz indítványt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt határidőben, az utolsó hatékony jogorvoslat kimerítésétől, vagyis a Végzés kézbesítésétől számított 60 napon belül benyújtotta.

III. A PANASZ TARTALMI ALAPÚ BEFOGADHATÓSÁGA

[14] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha annak tárgya bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. Megítélésünk szerint jelen ügyben mindkét feltétel teljesül.

[15] Az Ítélet egy olyan állampolgár igazoltatását tekintette jogszerűnek, aki arra semmilyen okot nem adott, az intézkedést semmilyen adat és objektív információ nem alapozta meg, arra kizárólag életkor és aktuális tartózkodási hely alapján kerülhetett sor.

Az Ítélet alapján az igazoltatás tényleges indokaihoz nincs szükség konkrét adatokra, s egy elméleti hipotézist konkrét alkalmazási szempontjai szubjektív módon tetszőlegesen határozhatók meg. Formálisan tehát jelen esetben elég arra minden statisztikai adat nélkül hivatkozni, hogy egy adott területen elszaporodtak bűncselekmények, s az Indítványozó pedig egyszerűen rossz helyen sétált, ezért gyanús lett olyan mondvacsínált indok alapján, hogy nem nézett az egyik rendőr szemébe.

Vagyis az Ítélet tulajdonképpen azt az értelmezést jelenti, hogy egy igazoltatásra gyakorlatilag minden személyre szabott konkrétum nélkül bármilyen járókelővel szemben sort lehet keríteni. Mindez sérti a Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontját.

Mindezen önkényes jogalkalmazást tesz lehetővé, melynek eredményeképpen bármilyen közterületen tartózkodó állampolgár magánélethez fűződő joga sérülhet jogalap nélküli igazoltatás miatt, melynek eredményeképpen tetszőleges állampolgár személyes adatait ismeri meg a rendőrség az igazoltatás alapján. Az Ítélet alapjogsértő értelmezése érdemben az igazoltatással szemben bejelentett panaszt elutasító határozat elleni kereseti kérelem elutasításához vezetett.

Ezért jelen ügyben felvetett jogsértést alapvető alkotmányossági kérdésnek is tekintjük, hasonló horderejűnek, mint amely kérdés az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által elbírált Vig kontra Magyarország (59648/13) ügyben a fokozott ellenőrzés tekintetében felmerült.

Országos szinten jelenleg is évente több százezer, budapesti léptékben pedig évi több tízezer igazoltatást hajtanak végre, a jogalkalmazó rendőrség ezen intézkedés során került leggyakrabban kapcsolatba jogkövető állampolgárokkal, így ezen intézkedésekkel szemben támasztott jogszerűség jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni.

[16] Másfelől az Ítélet gyakorlatilag nem foglal állást a jogorvoslati jog kapcsán, a felhozott érvekre semmilyen módon nem reagál, a rendőrség álláspontját indoklás és kritika nélkül fogadja el, noha a panasz s a kereset szerint nem hangzott el semmilyen jogorvoslati tájékoztatás.

Az Ítélet a kúriai gyakorlatra utalással érdemben annyit rögzít, hogy Indítványozó élt a jogorvoslati jogával, s amennyiben jogorvoslati joggal kapcsolatban törvénysértés is történik, ha ezen jogát az érintett gyakorolni tudta, akkor e normaszegés egyébként sem érdemi. Indítványozó ezzel együtt megalapozottan élt panasszal és attól, hogy a jogsértés önmagában nem eredményezi a határozat megsemmisítését, mert annak érdemére nem hat ki, attól még megtörtént a jogi tény marad, s jogorvoslatához jog alkotmányos alapjog. Az Ítélet alapjogsértő értelmezése érdemben a jogorvoslati tájékoztatás elmaradása miatt bejelentett panaszt elutasító határozat elleni kereseti kérelem elutasításához vezetett.

[17] Indítványozó a Kúria választása alapján nincs abban helyzetben, hogy állást foglalhasson a Végzés indokaival kapcsolatban, abban ugyanis semmiféle érdemi érv nincsen, az indokolás egy tartalmatlan fél mondatot leszámítva vélhetően nem más, mint egy sablon.

IV. AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG RÉSZLETES ALÁTÁMASZTÁSA

[18] Megítélésünk szerint a magánélethez való jogba történő önkényes beavatkozásnak kell tekinteni a mindenféle ténybeli és jogi alapot nélkülöző igazoltatást és ruházátátvizsgálást.

Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hetedik módosítását megelőző gyakorlatát a 13/2016. (VII. 18.) AB határozat – a gyülekezés szabadsága és a magánélethez való jog kollízióját vizsgálva – a következőképp foglalta össze: „A magánszféra lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek. [...] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való jog és az Alaptörvény II. cikke által garantált emberi méltósághoz való jog között különösen szoros a kapcsolat. Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja” (Indokolás [42]).

Az Alaptörvény 28. Cikkében foglalt ún. értelmezési szabályát, mely szerint „[a]l bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” tehát az Általános Közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényhez képest lex speciális szakigazgatási normának minősülő Rtv-ben kodifikált igazoltatás céljával összhangban kell alkalmazni.

A rendőrségi törvény 29.§ (1) bekezdés a) pontja szerint „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”

A fenti idézett Vig kontra Magyarország ítélet 49. és 50. pontjában az EJEB a következő megállapításokat teszi: „A Bíróság megállapítja, hogy a Rendőrségről szóló törvény feljogosítja a rendőrt arra, hogy az érintett területen bárkit igazoltasson és az adott személyt és a birtokában lévő bármilyen tárgyat fizikailag átvizsgálja. Az igazoltatás és átvizsgálás nyilvánosan történik, és ellenszegülés esetén rövid időtartamra személyi szabadság is korlátozható, amelyet az adott rendőri szervnél hajtanak végre (lsd. 22. pont fent) és szabálysértésnek minősül (lsd. 24. pont fent). A Bíróság úgy véli, hogy a magánélethez való jogba való beavatkozásnak minősülnek a jogszabály által lehetővé tett kényszerítő intézkedések (lsd. 22. pont fent), melyek célja, hogy az egyént arra kötelezzék, hogy bárhol, bármikor alávesse magát igazoltatásnak és ruházata és a birtokában lévő tárgyak átvizsgálásnak (lsd., mutatis mutandis, Gillan and Quinton v. the United Kingdom, no. 4158/05, 63. pont, ECHR 2010 (részletek)).

A kérelmezőt igazoltatta a rendőrség és a Rendőrségről szóló törvény rendelkezései alapján (ld. 9. és 10. pontok fent) arra kötelezte, hogy személyes átvizsgálásnak vesse alá magát. A fenti indokok alapján a Bíróság úgy véli, hogy az ilyen átvizsgálás a 8. Cikk alapján védett magánéletbe való beavatkozásnak minősül. Az ilyen beavatkozás a 8. Cikk 2. pontja szerint akkor jogszerű, ha „törvényben meghatározott”, a 2. pontban felsorolt valamely legitim célt szolgálja és az említett cél vagy célok elérése „szükséges egy demokratikus társadalomban” (ld. Gillan and Quinton, id. fent, 65. pont)."

Általánosságban nem vitásan a rendőrség törvényes feladata a bűncselekmények megelőzése és felderítése (melynek alapja az Alaptörvény 46. Cikk (1) bekezdés, részletesen Rtv. 1.§ (2) bekezdés). Indítványozó függetlenül a magyar Kormány drogpolitikai megfontolásairól alkotott véleményétől nem kívánja vitássá tenni azt sem, hogy amennyiben egy adott rendőrkapitányság illetékességi területén elszaporodnak a kábítószerrel összefüggő bűncselekmények, akkor ez adott esetben fokozott közterületi ellenőrzéseket tehet indokolttá, sőt akár fokozott ellenőrzés alapja is lehet. Ezzel összefüggésben Indítványozó megjegyzeni kívánja, hogy amennyiben egy adott területen több intézkedés zajlik, az még nem jelenti együttal a ténylegesen elkövetett bűncselekmények valódi számának változását (a kábítószer fogyasztás gyakorlatilag évtizedek óta stagnál európai szinten is) a látenciára tekintettel és köztudomású tény, hogy nincsen olyan társadalmi réteg a legidősebbeket leszámítva egyetlen generáció sem, amely ne fogyasztana illegális drogot Magyarországon, különösen Budapesten. Mindenesetre ez nem jelen panasz tárgya, s az az Indítványozót nem is érintené, hogy a rendőrségnek a hatályos Büntető Törvénykönyvből kell kiindulnia.

[19] Ugyanakkor a jogalkalmazás e vonatkozásban sem jelenthet önkényességet. A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé (3026/2015. (II. 9.) ABh, Indokolás [27] pont). Amennyiben egy adott területen (akár a kábítószeres) bűncselekmények száma elszaporodik, akkor azt adatokkal kell alátámasztani, amennyiben ezen cselekményeket a rendőrség konkrét információi szerint és a tények alapján adott ruházatú, viselkedésű, ápoltsági szintű, életkorú, szociális státuszú stb. személyek követik el, azt szintén okadatolni kell.

[20] Jelen ügyben a rendőrség semmilyen objektív adattal nem támasztotta alá, hogy az adott terület, ahol az Indítványozó és barátja tartózkodott, a határozati bűncselekmény tekintetében valamilyen kirívó bűnügyi fertőzöttséget mutatna, noha erre jogi képviselő a közigazgatási szakban is több indítványt tett. Az intézkedő járőrök szubjektív érzése ekörben nem fogadható el, az nem megfelelő indok, nem kriminálstatisztikai tény, nem helyettesíti az összes tárgyévi cselekmény összehasonlító adatainak korrelációját korábbi évek trendjeivel, különösen nem pont azoké fogadható el megfelelő kiindulási alapként, akik az Indítványozóval és barátjával szemben intézkedés során teljesen téves következtetést vontak le, mivel az Indítványozónál és barátjánál semmilyen kábítószer nem volt.

Ha egy elszaporodottságra alapozó intézkedés területre vonatkozó objektív kriminálstatisztikai adattal nem-, csak megfoghatatlan benyomásokkal alátámasztott, az határozott álláspontunk szerint önkényes.

[21] Abban tekintetben helytálló az Ítélet indokolása, hogy önmagában a megjelenés, ruházat, vagy életkor nem jelenthet alapot az igazoltatásra, noha az Ítélet szerint jogszerű másodfokú határozat saját alapjául az ápolatlan ruházatot fogadja el. Az Ítélet szerint Indítványozó viselkedése gyanús volt, mely konkrétum szintjén annyit jelent, hogy állítólag nem nézett az intézkedés előtt a ruházátátvizsgálást végző rendőr szemébe. E nyilvánvalóan okszerűtlen indokolás alapján azonban minden egyes rendőrrjárőr gyakorlatilag megállás nélkül, folyamatosan kényszerülne igazoltatni a lakosságot.

A szemkontaktus hiánya semmiféle jogszerűtlen magatartást nem indikál egyébként sem, ezt semmilyen modern kriminálpszichológiai törvényszerűség-, de konkrét ügyben a józan ész sem támasztja alá, jelesül Indítványozónál és barátjánál semmiféle jogellenes anyag és tárgy nem volt, tehát

eleve mi okuk lett volna „gyanúsán” kerülni a szemkontaktust? A rendőr ilyen önkényes szelekciója nem lehet intézkedés jogszerű alapja, s megjegyezzük, hogy a körülményekből egyébként nem más, mint a valójában életkor alapú, szűrőpróbaszerű igazoltatás utólagos megmagyarázása következik.

[22] Álláspontunk szerint az intézkedéskor annak céljának közlését személyre kell szabni, amennyiben az intézkedést az nem veszélyeztetni, a rendőrségnek közölnie kellett volna, hogy pontosan milyen körülmény szolgáltatott arra alapot. Ezt akkor is fontos hangsúlyoznunk, ha jelen ügyben nem volt semmilyen konkrét, tényyszerű indok, amit közölni lehetett volna, hiszen jelentős részben épp ezen tájékoztatási kötelezettség szolgál az önkényesség megakadályozására. Ismételten leszögezzük, hogy Indítványozó nem várt el bonyolult és hosszadalmas kioktatást, hanem mondjuk annyit, hogy a pl. szigorúan a Határozatból kiindulva: „bűnmegelőzési okból igazoltatom Önt, mert ápolatlan a ruhája”, vagy az Ítéleti indokolása alapján: „szükségessé vált az Ön személyazonosságának bűnüldözési alapú megállapítása, mert nem nézett a szemembe”. A konkrét esetben mondott „tudatmódosító szer” (sic! nem szükséges részletezni, hogy a nikotin, a dohány, alkohol, cukor tartalmú üdítő, számtalan legális gyógyszer stb. is „módosítja tudatot”) keresése, vagy „véletlenszerű, szűrőpróbaszerű” ellenőrzés nem törvényes indok, abból az állampolgár nem érti, hogy miért vele szemben szükséges az adott intézkedés.

[23] Mindezek alapján az intézkedés sértette az Rt.v 20.§ (1) bekezdését, annak nem volt az Rtv. 29.§ (1) bekezdése szerinti személyre szabott indoka, álláspontunk szerint valódi alapja az az önkényes, sztereotip feltételezés volt, hogy a belvárosban sétáló fiatalok jó eséllyel drogot tartanak maguknál. Ennek eredményeképpen a rendőrség szükségtelenül és jogsértően avatkozott be az Indítványozó privát szférájába, megsértve ezzel magánélethez való alkotmányos jogát, továbbá ehhez kapcsolódóan hangsúlyozzuk: nem lehet tisztességes az az eljárás, aminek semmilyen törvényes és tényyszerű oka nincsen.

Megítélésünk szerint ellentétes a hátrányos megkülönböztetés tilalmával (Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdés) a ténylegesen életkor alapú, vagyis születés(i idő)re alapított intézkedés. Az általános alapjogi teszt, vagyis a szükségesség arányosság tesztje alapján nem igazolható, hogy bűnmegelőzési célból foganatosított intézkedések Indítványozó életkora alapján indokoltak lettek volna.

[24] Az Alaptörvény XXIV. Cikke deklarálja a pártatlan és részrehajlás nélküli ügyintézet, amelynek megvalósítása szoros összefüggésben áll a jogegyenlőség, a diszkrimináció tilalma, valamint az emberi méltóság alkotmányos elveivel. A tisztességes ügyintézés követelménye nem csupán a jogszabályok megtartásával azonos, bár ez mindenképpen szükséges feltétele annak. A fair eljárás azonban ennél többet is jelent, az írott eljárási alapelvek megtartása mellett az olyan szabályokat, mint az udvarias ügyintézés, de szorosan összefügg ez a szabály az észszerű időn belül történő döntés követelményével is. (Alaptörvény, Nagykommetár, Dr. Árva Zsuzsanna, Budapest Wolters Kluwer, 2013).

„Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt is fenntartotta azon megállapítását, miszerint „a hatósági eljárások a közhatalom birtokában lévő állami szerv által folytatott, célhoz kötött, vizsgálati jellegű eljárások” [165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 520.; idézi: 3342/2012. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [13]]. Az idézett döntésben a testület a hivatalbóli eljárás sajátosságaival jellemezte a hatósági eljárást és a jogszabályokban megnyilvánuló közérdek közhatalom útján történő érvényesítését.”. (...) „A tisztességes hatósági eljárás követelménye egyetlen hatósági eljárásban sem sérülhet, jóllehet az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményrendszer eltérő lehet az egyes szakigazgatási eljárásokban, azok sajátosságaira tekintettel. Az Alaptörvényből levezethető követelményeknek tehát figyelemmel kell lenniük az egyes szakigazgatási eljárások speciális vonásaira.” (3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [30] pont)

Nem volt tisztességes az eljárás azért sem, mert Indítványozó bizonyítékait érdemi értékelés nélkül vetették el, noha Indítványozó törvényes figyelmeztetések tudatában, jogi képviselő révén csatolta saját és barátja aznap viselt ruházatáról készült fotókat a panaszeljáráásban, melyek nem koholt bizonyítékok.

[25] Ahogy a tényállásban jeleztük, Indítványozó ruházatának átvizsgálása után a vele szemben intézkedő rendőr számára utasításokat arra, hogy a kezét zsebre nem teheti, s noha ezt a ruházatátvizsgálás körében kellett értékelni, alátámasztja, hogy az egész intézkedés nem a megfelelő hangnemben és módon zajlott. Ennek semmilyen intézkedéstaktikai, vagy ésszerű magyarázata nincs, szemben azzal a helyzettel, amikor a zsebek tartalmát még nem ellenőrizték. Az Rtv. 19.§-a alapján az állampolgárnak az intézkedés során együttműködési kötelezettsége van, ha nem nyilvánvalóan jogszerűtlen egy intézkedés.

A korlátozott „utasítási” jog ugyanakkor nyilvánvalóan nem terjedhet ki arra, még jogszerű ruházatátvizsgálás esetén sem, hogy miután ügyelem az intézkedéssel összefüggő ésszerű elvárásnak megfelelt (vagyis az intézkedés helyszínén maradt, zsebeit kipakolta) a rendőr arra szólítsa fel, hogy kezét a zsebéből vegye ki. Nyomatékkal hangsúlyozzuk, hogy ügyfelem közterületen tartózkodott februárban, de még akkor is joga van zsebre tenni a kezét, ha nem fázik.

[26] Ezen utasítás – és fenntartjuk: ez ehhez használt, határozottságon túlmutató, arrogáns hangnem – ésszerűtlen és szükségtelen, nyilvánvalóan jogszerűtlen volt, ahogy ezért szükségképpen annak kell tekinteni az ennek jogszerűségét megállapító Ítéleti indokolást is. Az Ítélet érdemére is kiható alkotmányellenességét a tisztességes eljáráshoz való sérelme által az támasztja alá ekörben, hogy a Törvényszék nem értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat az indokolás alapján. Itt tehát nem a jogsértő, vagy illogikus indokolás nincs összhangban a tisztességes eljárással, hanem a mérlegelés teljes elmaradása.

Az önkényes utasítás adása álláspontunk szerint egyaránt sértette a tisztességes eljáráshoz való jogot és jelentett további szükségtelen és indokolatlan beavatkozást az Indítványozó magánéletébe.

[27] Az Rtv. 92.§ (1) bekezdése a) és b) pontjai szerint az állampolgár az intézkedéssel szemben panaszt tehet a rendőri szerv vezetőjénél és fordulhat az alapvető jogok biztosához is, előbbi határideje 30 nap, utóbbié egy év. Az Rtv. 20.§ (2) bekezdése második mondata szerint az „V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

Indítványozó és barátja állítása szerint semmilyen kioktatás nem hangzott el, ezen állításukra adott általános nyilatkozat érdemben az volt, hogy azt el szokták mondani, de még az állítólagos rutinnak megfelelő kioktatás egyszerű, fenti kettő és fél sorban összefoglalt lényegét sem volt képes még a járőrvezető sem felidézni. Ebből nem az következik helyes mérlegeléssel, hogy nem lehet a tényállást feltárni, hanem az, hogy a rendőrök rutinja sokkal inkább az, ami jelen esetben is történt, hogy nem oktatják ki az állampolgárokat a jogorvoslati joggal kapcsolatban, vagy ha meg is teszik, akkor nem helyesen.

[28] A jogorvoslathoz való jog tekintetében hivatkozunk a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatra, melynek Indokolás [46] pontja szerint „Amint azt az Alkotmánybíróság az indítványozó által is hivatkozott korábbi - és a jelen ügyre nézve is irányadó - döntéseiben kifejtette, a jogállamiság nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság, amely egyéb követelmények mellett azt a feladatot rója a közhatalommal rendelkező és jogot alkalmazó szervekre, hogy jogilag szabályozott, megismerhető és kiszámítható módon járjanak el és döntsenek a hatáskörükbe tartozó kérdésekben. A jogbiztonság alkotmányos alapelvének érvényesülését biztosító kiszámítható jogalkalmazói működést a jogilag szabályozott eljárási garanciák megléte hivatott kikényszeríteni.

Ilyen eljárási garancia az érintettek jogorvoslati jogának biztosítása is a jogaikat vagy jogos érdekeiket érintő döntésekkel szemben. Ezen Alaptörvényben is biztosított jog hatékony érvényesülésének egyik feltétele, hogy jogosultjának módjában álljon az őt érintő döntés ténybeli és jogi indokait megismerni - vagyis a közhatalommal rendelkező szerv köteles legyen a feladat- és hatáskörei gyakorlása során hozott döntéseit okszerűen, kimerítően, az érintett jogorvoslathoz való jogára is figyelemmel megindokolni. Ilyen indokolási kötelezettség azonban a jogállamiság alkotmányos alapértékéből csak akkor következik, ha az érintett döntéssel, intézkedéssel szemben jogorvoslatnak van helye, vagyis konkrét érintettnek van olyan joga vagy jogos érdeke, amely alapján jogorvoslati jog formálható."

A jogorvoslathoz való jog immanens és elengedhetetlen része az erre vonatkozó, Rtv. szerinti törvényes kiiktatás, s amennyiben ez nem megfelelő, vagy elmarad, annak jelentősége nem alábecsülendő és kiüresíti az Rtv. előző pont szerinti vonatkozó szakaszait. Tény, hogy a jelen ügyben Indítványozó határidőben élt panasszal, de mivel a Törvényszék, s jelen ügyben a Kúria is elmulasztotta rögzíteni a kiiktatás kapcsán a jogsértést megtörténtét, úgy a rendőrség azt érzékeli, hogy a figyelmeztetés lényegtelen formalitás. Így a bíróságok által a rendőrség felé küldött üzenet lényege, hogy a kiiktatásnak semmilyen téje nincs, s ha el is hangzik valami figyelmeztetés a „gyakorlat szerint” akkor annak valódi, tényleges tartalma is valójában teljesen mindegy. Méghozzá azért, mert ha az állampolgár mégis él panasszal a rossz kiiktatás, vagy a kiiktatás elmaradása dacára, akkor e jogsértés úgysem lesz „érdemi” és a panaszt, keresetet is elutasítják ekörben, ha pedig nem tesz panaszt sem, mivel nem kapott tájékoztatást, vagy rosszat kapott, akkor a kiiktatással kapcsolatos jogsértés, vagy az alapintézkedés jogszerűtlenségére úgysem derül fény soha. Ezért álláspontunk szerint a jogorvoslathoz való jog sérelmét is meg kell állapítani, akkor is, ha az önmagában akár még a jelen eljárásban nem eredményezne megsemmisítést.

V. INDÍTVÁNY

[29] Indítványozó a fentiekben kifejtettek alapján kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, a 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján **állapítsa meg az Ítélet alaptörvény-ellenességét és azt semmisítse meg elsődlegesen abban a körben, melyben az Ítélet a kereset elutasítja, másodlagosan a teljes Ítélet tekintetében.**

[30] Az indítványozó nem járult hozzá neve közzétételéhez, de jogi képviselője neve és az indítvány akár teljes terjedelmű közzétételéhez hozzájárulunk.

Budapest, 2022. október 19.

[REDACTED]

[REDACTED] dítványozó képviselőjében:
dr. Fazekas Tamás, ügyvéd

Melléklet az igazoltatási statisztikákról

Kitöltött igazoltatólapok száma 2021. I-XII. havi statisztikai kimutatása országos adatok

	2020. XII.	2021. XII.	Dinamika 2020-2021	2010. I-XII.	2011. I-XII.	2012. I-XII.	2013. I-XII.	2014. I-XII.	2015. I-XII.	2016. I-XII.	2017. I-XII.	2018. I-XII.	2019. I-XII.	2020. I-XII.	2021. I-XII.	Dinamika 2020-2021	Országos
BRFK	4 452	3 262	-26,7%	0	0	153 997	86 005	132 414	94 261	108 552	112 990	82 189	51 462	62 339	60 644	-2,7%	7,5%
Baranya	1 222	1 355	10,9%	99 028	100 000	98 655	73 260	31 462	27 851	29 358	23 370	16 898	15 480	16 980	18 251	7,5%	2,2%
Bács	1 599	1 975	23,5%	113 255	116 807	118 862	106 390	88 090	76 268	74 206	86 110	80 150	51 163	38 504	32 247	-16,3%	4,0%
Békés	2 599	2 576	-0,9%	181 402	169 358	208 229	117 242	62 530	81 901	83 997	122 007	76 721	45 066	32 923	31 683	-3,8%	3,9%
Borsod	5 002	7 179	43,5%	113 896	125 491	143 073	91 383	56 572	69 838	67 265	56 641	43 637	24 739	52 331	68 214	30,4%	8,4%
Csongrád	3 707	4 595	24,0%	102 298	108 177	109 942	83 876	47 817	46 110	41 912	54 636	100 901	46 867	52 276	72 815	39,3%	8,9%
Fejér	409	516	26,2%	22 582	20 366	22 713	17 957	11 594	8 860	8 534	8 665	7 837	4 648	6 024	8 773	45,6%	1,1%
Győr	2 025	2 149	6,1%	121 306	61 299	62 514	54 745	41 618	30 908	28 623	31 637	28 877	31 776	29 161	24 938	-14,5%	3,1%
Hajdú	1 368	1 238	-9,5%	98 994	80 035	87 755	98 413	72 038	67 304	68 031	63 516	51 086	25 732	23 196	20 835	-10,2%	2,6%
Heves	738	793	7,5%	31 360	28 841	27 829	25 288	18 188	11 535	10 893	11 218	9 013	4 834	11 547	10 813	-6,4%	1,3%
Komárom	260	227	-12,7%	65 797	44 524	37 204	27 813	11 946	10 681	9 430	11 796	10 797	6 397	4 820	3 906	-19,0%	0,5%
Nógrád	1 036	2 148	107,3%	57 886	51 654	57 720	45 078	27 565	18 766	13 465	14 999	12 568	8 403	12 669	22 072	74,2%	2,7%
Pest	1 510	1 700	12,6%	121 396	113 317	142 273	140 198	103 537	79 470	85 544	73 835	56 944	30 119	39 395	23 350	-40,7%	2,9%
Somogy	3 579	14 381	301,8%	111 740	116 478	101 467	93 152	88 184	105 244	128 750	139 634	93 818	53 837	56 410	187 498	232,4%	23,0%
Szabolcs	2 642	2 381	-9,9%	110 260	128 558	148 713	133 588	111 929	98 201	88 486	78 341	62 490	37 002	38 687	33 600	-13,1%	4,1%
Szolnok	4 029	9 648	139,5%	54 911	56 396	62 366	51 106	44 668	39 147	70 082	83 208	74 737	47 104	44 789	110 546	146,8%	13,6%
Tolna	1 594	2 780	74,4%	63 131	78 139	90 195	79 298	47 637	39 767	40 511	46 144	54 546	29 961	37 163	37 512	0,9%	4,6%
Vas	384	1 036	169,8%	41 923	40 188	38 307	27 947	22 974	23 044	19 853	22 944	25 143	13 213	14 676	11 249	-23,4%	1,4%
Veszprém	747	834	11,6%	53 986	73 186	93 397	43 168	29 253	21 262	20 428	26 447	25 129	14 543	14 403	13 108	-9,0%	1,6%
Zala	482	1 052	118,3%	61 352	64 086	77 283	66 681	39 595	46 298	44 998	38 855	23 411	15 965	12 980	17 371	33,8%	2,1%
KR	20 422	117	-99,4%	66 046	50 531	12 808	13 879	21 173	9 609	5 446	13 771	12 469	4 385	24 212	2 502	-89,7%	0,3%
RRI	230	309	34,3%	6 905	6 047	9 641	11 303	10 681	10 223	11 193	12 626	12 523	10 953	4 637	1 860	-59,9%	0,2%
ORFK	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0%
Összesen	60 036	62 251	3,7%	1 699 454	1 633 478	1 904 943	1 487 770	1 121 465	1 016 548	1 059 557	1 133 390	961 884	573 649	630 122	813 787	29,1%	100%

	Kék szín jelöli az elmúlt év adataihoz képest tapasztalható számszaki csökkenést.
	Piros szín jelöli az elmúlt év adataihoz képest tapasztalható számszaki növekedést.
	A sárga szín az előző évi adatokkal történő megegyezést mutatja.
15,0%	A zöld szín a területi szerv %-os részesedését jelenti az országos adatokból 2021. évre vonatkozóan.

forrás: https://www.police.hu/sites/default/files/Kozrendvedelem%20Sk%202021_12.pdf
letöltés ideje 2022. augusztus 24.